

Felsőörsi Hírmondó

I. évfolyam 8. szám

A falu lapja

1997. december

A testületi ülésről

Az önkormányzat november 28-án tartotta soros ülését.

Varga Lászlóné és Orbán János lemondott képviselői mandátumáról, így hat képviselő volt jelen az ülésen.

A zárt ülésen kezdődött a jegyzői pályázatra jelentkezők meghallgatása. A négy pályázó közül a képviselő-testület Kőnczöl Gábort választotta 1998. január 1-jétől a község jegyzőjévé.

A nyílt ülésen a polgármester asszony fölolvasta a levelet, amelyet Varga Lászlóné írt lemondása okairól, és Orbán János leveléből azokat a részeket, amelyek a polgármester asszony munkájával kapcsolatos részleteket tartalmazták.

Az érdemi munka az önkormányzat 1997. évi költségvetése I–III. negyedéves végrehajtásának megvitatásával kezdődött.

A képviselők előzetesen megkapták a szöveges előterjesztést a 4 táblázatot, melyek részletezték a bevételeket, a kiadásokat szakfeladatonként.

Miután az egész anyag közlése lehetetlen e keretek között, kér az önkormányzat mindenkit, akit a részletes kimutatások érdekelnek, a testületi ülések jegyzőkönyvei közt keressék a mellékleteket december közepe táján.

Mégis tekintsük át a legjellemzőbb pontjait a beszámolóknak:

BEVÉTELEK: Megnevezés:	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	teljesítés	százalék
Intézményi működési bevételek	3.291 eFt	4.087 eFt	3.529 eFt	86,0
Helyi adók összesen	1.680 eFt	2.000 eFt	2.020 eFt	101,0
Önkormányzatok sajátos működési bevételei	13.462 eFt	13.782 eFt	10.997 eFt	79,8
Felhalmozási és tőke jellegű bevételek	7.000 eFt	7.528 eFt	1.033 eFt	13,7
Támogatások, kiegészítések és átvett pénzeszközök	15.884 eFt	17.461 eFt	14.855 eFt	85,0
Kiegyenlítő, függő, átfutó bevételek	0 eFt	0 eFt	-1.064 eFt	-
Pénzmaradvány	0 eFt	5.956 eFt	0 eFt	-
97. jan. 1. nyitó pénzkészlet	0 eFt	0 eFt	6.290 eFt	-
Bevételek összesen:	39.637 eFt	48.814 eFt	35.640 eFt	73,0

A január 1-jei nyitó pénzkészlet 6.290 eFt volt, szeptember 31-én nem volt tartalék. A 6.290 eFt-ből 1.800 eFt-ot a KÖGÁZ-nak kellett átutalni (ez a gázbefizetésekbe befolyt összeg még nálunk lévő része volt). A pénzmaradvány tehát ezen összeget is tartalmazta. Büntető kamattal vissza kellett fizetni 1.500 eFt-ot a normatív támogatás helytelen, rossz előző évi tervezése miatt, s így látható, hogy a pénzmaradvány 2.990 eFt volt. A decemberi bevételekből ez a tartalék teljesíthető, hisz olyan befolyó pénzeszközökre számíthatunk még, mint 550 eFt, 413 eFt telekeleadásból, az Úttörő utcai telekből kettő eladásra került előszerződéssel (ez utóbbi a fenti számadásnál még nem jelent meg).

Ezekon kívül hetek óta kamatozik a 101%-on eladott 3.185 eFt-os ÉDÁSZ-részvény is, ami természetesen tartalékként jelentkezik az Úttörő utcai és a Bátor-kerti földek villamosításánál.

A tartalékokat csökkentette a gázfűtés kiépítése az intézményekben és az óvodakonyha fölüjútása, amelyre a testület sokkal kevesebb pénzt szánt, mint amennyibe került. A Főkút környéki földek megvásárlása is 478.750 eFt volt.

E tények azt jelzik, hogy az önkormányzat által elköltött pénzek maradandó dolgok megvalósítására fordítottak.

Jövőre már nem kell ezekre költeni, s gyarapodott általuk a község.

Az önkormányzat igazgatási tevékenységénél túllépés tapasztalható a kiadási oldalon, 89,2% a teljesítés. Ide, e szakfeladatra lettek könnyelve a falunapi kiadások, amelyeknek nem itt lenne a helye, itt jelennek meg a múlt évi tervezés hibái, az 1.500 eFt-os visszafizetések az államnak, a KÖGÁZ-kifizetés is.

De az is e szakfeladatonál követhető nyomon, hogy a hivatalban van már fax, s miután Csatári László vállalkozótól telefonközpontot kaptunk, minden irodába telefont vettünk és új nyomtatót szereztünk be. Mindenképpen föl kellett számolni az elmaradott állapotokat, amit következtében hatékonyabb munkavégzés várható.

Pótolni kellett a közlönyöket, amiket lemondtak, a szakkönyveket, amiket elhordtak a hivatalból. Programokat vettünk a számítógépekre, amik szintén a Polgármesteri Hivatal dolgozóinak munkáját segítik.

A képviselőtestület elfogadta a költségvetés I–III. negyedéves végrehajtásáról szóló határozatot azzal, hogy ez a beszámoló igen tanulságos a jövő évi tervezés előtt, hogy ne történjenek újra tervezési hibák.

A testület megállapította, hogy azon előzmények után, melyekkel indult a munkája 1996. december 23-án – nem volt pénzügyes hónapok óta és még hónapokig, a jegyző, a testület és a polgármester is új volt, nem volt az előző önkormányzat által elfogadott, az 1997. évre szóló költségvetési koncepció – örülhet, hogy tudja teljesíteni az ideai költségvetést, és az ÉDÁSZ-részvényből bejött pénzen kívül előreláthatóan 2 millió Ft-os tartalékkal zárhat.

2. napirendi pontként a jövő évi költségvetési koncepciót vitatta meg a testület. Ez természetesen csak a konkrét összegekkel válik majd helyi rendeletté.

A testületi ülésről

KIADÁSOK szakfeladatonként: Megnevezés:	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	teljesítés	százalék
Önkorm. igazgatási tevékenysége	11.693 eFt	16.826 eFt	15.024 eFt	89.2
Iskola	6.238 eFt	6.746 eFt	4.399 eFt	65.2
Óvoda	4.722 eFt	5.120 eFt	3.574 eFt	69.8
Házi gyermekorvosi szolgálat	2.932 eFt	2.932 eFt	1.789 eFt	61.0
Köztetető fenntartási feladatok	38 eFt	38 eFt	0 eFt	-
Közművelődési könyvtár	175 eFt	175 eFt	84 eFt	48.0
Sportcélok és feladatok	300 eFt	300 eFt	182 eFt	60.6
Szociális juttatások	4.763 eFt	5.211 eFt	2.790 eFt	53.5
Települési hulladékok kezelése	897 eFt	897 eFt	505 eFt	56.2
Művelődési központ	4 eFt	4 eFt	51 eFt	1275.0
Közvilágítási feladatok	1.232 eFt	1.232 eFt	687 eFt	55.7
Szociális étkeztetés	603 eFt	603 eFt	119 eFt	19.7
Óvodai étkeztetés	1.107 eFt	1.107 eFt	715 eFt	64.5
Iskolai intézményi étkeztetés	673 eFt	673 eFt	826 eFt	122.0
Közutak tüzemeltetése	0 eFt	0 eFt	16 eFt	-
Város és községgazdálkodás	210 eFt	789 eFt	1.940 eFt	245.6

A felsőörsi önkormányzat kiadásai Megnevezés:	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	teljesítés	százalék
Személyi juttatások	13.579 eFt	15.316 eFt	10.056 eFt	65.5
Munkaadót terhelő járulékok	5.697 eFt	6.302 eFt	4.205 eFt	66.7
Dologi kiadások	10.901 eFt	14.188 eFt	11.896 eFt	83.8
Pénzeszköz átadás, egyéb támogatás	5.410 eFt	6.113 eFt	5.507 eFt	90.0
Felhalmozási kiadások összesen	0 eFt	734 eFt	1.259 eFt	171.0
Kiadások összesen	35.587 eFt	42.653 eFt	32.923 eFt	77.0
Tartalék	4.050 eFt	6.161 eFt	0 eFt	-
Kiegészítő, függő, átfutó kiadások	0 eFt	0 eFt	1.121 eFt	-
Pénzkészlet szept. 31-én	0 eFt	0 eFt	1.596 eFt	-
Kiadások mindösszesen	39.637 eFt	48.814 eFt	35.640 eFt	73.0

A következő javaslatokat fogadták el a képviselők:

– 3.700 eFt kifizetése a Csapok Tája Szövetkezetnek az Úttörő utcai telkekért.

– Ezen telkek közmű ellátásának megoldása.

– A Rózsa utca végének kiépítése. A tényleges villanybefizetések díjának elkülönítése az építőközösség számára.

– Számítástechnikai eszközök bővítése, fejlesztése.

– Szoftver-fejlesztés.

– A gyermekek védelméről szóló törvény kötelezően előírja a gyermekjóléti szolgálat létrehozását.

– Terveink közt szerepel a falugondnoki munkakör létrehozása.

– Lovas-felsőörsi orvosi körzet kialakításának lehetőségét megvizsgálni.

– Az építési-igazgatási tevékenységet társulási formában célszerű ellátni Balatonalmádi várossal.

– Az intézményi bérfelvezetés tervezésekor infláció-követő bérfelvezetést kellene tervezni. Ezen belül a köztisztviselői illetmény-alap 26 ezer Ft/hó legyen.

– A költségvetés tervezésénél általános tartalékot kell tervezni.

– A település rendjének, tisztaságának további javítása, fenntartása érdekében közhasznú dolgozók alkalmazása szükséges.

– Az idegenforgalom fejlesztése kapcsán a faluégi üdvözlő és elköszönő táblák és a tájékoztató tábla elkészítése szükséges.

– Polgármesteri Hivatal és intézményei riasztóval való ellátása.

– Malomvölgy utca leburkolása.

3. napirendi pontként a helyi adórendeletek felülvizsgálatára került sor.

Az adók mértékének változásáról Orbán Jánosné írása fogja tájékoztatni az Olvasókat.

10., Új vezető óvónő választása - több gyerek toborzása.

11., Több elsős az iskolában, környező falvakból, városból is.

12., Határozott lépések egy 7-8 évre visszanyúló ügy lezárására, ami az egész falu hangulatát, a nyári vendéglátást zavarja.

13., Intézményekben áttérés a gázfűtésre, annak kiépítése (óvoda, iskola, rendelő, hivatal).

14., Virágosítás – legalábbis az elkezdése.

15., Felsőörs Közalapítvány létrehozása.

16., Felsőörsi Vendégház Egyesület megalapítása.

17., Játsszótér teljes rendbe tétele, szeméttároló elhelyezése.

18., A Kisperjésre vezető erdei út megtisztítása a leomlott, veszélyes törmeléktől.

19., Óvoda, hivatal csatornájának, tetőzetének rendbetétele.

20., Szeméttelép tisztességes rendbetétele.

21., 1997. évi hóeltakarítás megoldása Antal Gyula úrral.

22., A falu jó hírének visszaállítása a sajtóban, a környező falvakban, városokban, a velünk kapcsolatban lévő hivatalokban.

23., A Polgármesteri Hivatal stabil gárdájának kialakítására törekvés: pl. az évek óta problémás pénzügyi előadói állás betöltése. Jegyző megválasztása 1998. január 1-jei kezdéssel.

24., Lakosság tájékoztatása: Faluújság és a Naplóban az ülések történéseinek megjelentetése (a jó sajtókapcsolat révén). Ülések jegyzőkönyveivel való hozzáférés lehetőségének biztosítása. Nyilvános üléseken a rend biztosítása; bárki eljöhethet, senki sem fogja inzultálni, követheti a történéseket nyugodt körülmények között.

25., Az Úttörő utcai telkek megoszthatósága akadályainak elhárítása, az utolsó lépés egy bírósági per feljegyzése. (2+1 év után sikerült eddig eljutni). A telkek kimérése, már tudott tulajdonosoknak való kiosztása. 2 telek eladása előszerződéssel, előleggel.

26., A rendőrséggel való kapcsolat teljes rendezése (városi és körzeti megbízotti szinten is).

27., A Főút környéki földek megvásárlása, tavaszi kitakarítása, terv elkészítése egy emlékpark kialakításához.

28., Tárgyalások folytatása az Úttörőtábor megszerzésére.

29., A hivatal közlönnyökkel, sakkönyvekkel való ellátása a munkavégzés érdekében.

30., A hivatal szoftverekkel való ellátásának javítása.

31., A temető halottasház mögötti, környéki önkormányzati területeinek rendbe tétele.

32., A Falunapok színes programjainak megszervezése: jó hírünk növelése a Rádió Jam-ben, a veszprémi és szombathelyi televízióban, a Naplóban.

33., 1 órás Felsőörsről szóló műsorban való részvétel a turista idény előtt a Rádió Jam-ben.

34., Szórolap a községről – kb. 6-7 éve nem volt ilyen.

35., Kulturális műsor szervezése októberben az iskolában.

36., Iskolások bérletteléssel, füzetcso-maggal, tankönyv hozzájárulással való segítése.

(Folytatás a 3. oldalon)

SZÁMADÁS

A képviselő-testület által az 1997. évben elvégzett munkákról

1., Vízügy megoldása.

2., Konténerek helyett kukás szemétszállítás; differenciált fizetési lehetőség kivívása. Minden felsőörsi állandó lakosnak helyette kifizette az önkormányzat a szemetes edények árát.

3., Állandó, rendszeres szemétygyűjtés.

4., Falutakarítás, lomtalanítás kétszer.

5., Óvoda-konyha felújítása.

6., Óvoda bejárati udvarának térburkolóval való leburkolása.

7., Iskola-udvar renbetétele, régi kút lefektetése.

8., Iskola tornatermék leparkettázása.

9., Rendszeres asztalitenisz edzések gyermekeknek, felnőtteknek.

(Folytatás a 2. oldalról.)

37., Iskolások, óvodások húsvéti megajándékozása, rászoruló családok élelmiszercso-maggal való ellátása.

38., Pedagógusnapon az óvoda és iskola pedagógusainak köszöntése, és szerény pénzeszköz juttatása a gyermekek részére a szükséges dolgok vásárlásához.

39., Az orvoslakás fürdőszobájában a csőtörés megszüntetése (évek óta ázott, és le is szakadt a lépcsőház mennyezete).

40., Az adózófigyelem növelése, adóbevételek tervezettnél nagyobb mértékű növe-
lése. (Kurtaxa ellenőr alkalmazása.)

41., Visszahívás után belépés a Kelet-Balaton Térségfejlesztési Társulásba Felső-
örs konszolidálódó helyzete jeleként, a kis-
térségi fejlesztésekből részesedés lehetőségé-
nek biztosítása.

42., A Felsőörsben megközelíthetetlen ut-
ca bejáratának biztosítása.

43., Fodrászüzlet létesítése a Polgármes-
teri Hivatalban az összkomfortosabb faluért.

44., Önkormányzat által 10 éve fizetett
vízdíj ez évtől való áthárítása a valóságos
fogyasztóra.

45., Kultúrházért kártérítési igény benyúj-
tása az állam felé.

46., Önkormányzati külterületi telekeladás.

47., A kóbor kutyák befogása érdekében
3-4-szeri gyepmesteri intézkedés kérése.
Felhívások a lakossághoz ebeik megfelelő
körülmények közti tartására.

48., Intézkedés 7 éve húzódó szomszédi
„háborúság” okának megszüntetésére – si-
kerrel.

49., Fő utcán és mellékutcákban a házak
előtt (közterületen) a gaz levágatása a köz-
hasznú dolgozókkal.

50., Illegális szeméttlerakó helyek megtisz-
títása, megszüntetése.

51., Polgármesteri Hivatalban a telefon-
központ kiépítése, telefonkészülékek
telepítése minden irodába, telefax telepítése.

52., Nyomtató vásárlása számítógéphez.

53., A Megyei Önkormányzat elnöke meg-
nyitója a Falunapon. Törekvéseink elismeré-
seként vállalta, a változások értékeléséül. Ez-
idáig nem járt Felsőörsön semmilyen prog-
ramon.

54., Hozzájárulás műemléktemplomunk
restaurálásához, tetőjevitásához.

55., Anyagi áldozatvállalásunk a római
katolikus templom nyári nyitva tartásához,
hogy reggeltől estig látogatható legyen.

56., Az Öreghegyen utcanevek vannak a
képviselő-testület pozitív hozzáállása miatt –
segítve a jobb tájékozódást.

57., Évek óta nyitott meszesgödör bekerí-
tése.

58., Kultúrház szétfagyott vízvezetékeinek,
tönkrement vizes helységeinek rendbeho-
zatala.

59., A hivatal vizesblokkjának felújítása.

60., Tervezik Felsőörs csatornáját, pályáz-
zák a rávaló pénzeket.

61., Az Általános Rendezési Terv elkészí-
tése, szakhatóságokhoz kiküldése.

Sokszáz egyedi, emberi ügy intézése, szol-
gálatok mások jobbléte érdekében.

Valószínű, ha elkezdénénk összeszedni
azokat a dolgokat, melyeket nem sikerült
megvalósítani, ugyanannyi – vagy még több
– pontot írhatnánk le. De ha nem így lenne,
vajon mi sarkallna bennünket még jobb,
hatékonyabb munkára az 1998-as esztendőben?

Kenézné Berei Györgyi

Életbe lépett a gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. tv.)

November 1-jén lépett életbe a gyerme-
kek védelméről és a gyámügyi igazgatás-
ról szóló törvény.

E törvény célja, hogy minden gyermek-
ről a családjában gondoskodjanak, s ezen
elvezig igazodjanak a szociális támogatási
eszközök is. A törvény 19. § rendelkezik a
RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI
TÁMOGATÁS folyósításának rendsze-
réről.

Az önkormányzat képviselő-testülete
minden gyermeket rendszeres támogatás-
ban részesít, ha a gyermeket gondozó
családban az egy főre jutó havi jövedelem
összege nem haladja meg az öregségi
nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (je-
lenleg: 11.500 Ft-ot), és a családban
történő nevelkedés nem áll a gyermek
érdekével ellentétben.

A kérelmet a Polgármesteri Hivatalnál
lehet benyújtani. Csatolni kell a kérelem-
hez a jövedelemről szóló kereseti kimu-
tatásokat, illetve a jövedelmi nyilatkozatot.

A rendszeres támogatás havi összege je-
lenleg – gyermekként – az öregségi
nyugdíj legkisebb összegének 20 %-a
(2.300 Ft).

Ha rendszeres támogatásban részesülő
középfokú vagy felsőfokú oktatási intéz-
mény nappali tagozatán tanul, a támogatás
a gyermek nagykorúvá válása után is
megállapítható mindaddig, amíg a tanulói
jogviszony fennáll, legfeljebb azonban 25
éves kor betöltéséig.

Egy-két szó a kertjeinkről, földjeinkről és környezetünkéről

Falunkban – hála a vidéki környezetnek – az emberek többségének
lehetősége van arra, hogy aktívan befolyásolja tulajdonában lévő kert-
jét, földjét, mellyel sok örömet szerezhet magának, családjának, de
környezetének is. Természetesen ehhez is nagy önuralom kell, ugyan-
úgy, mint bármi máshoz az életben.

Mikor területünk műveléséhez hozzáfogunk, nagyjából ismerni
kell, mennyi időt és pénzt tudunk fordítani kertünkre, földünkre és mi
a célunk. Pihenni akarunk-e, kikapcsolódni vagy termelni rajta a csa-
ládunknak, illetve eladásra. Nagyon sok variáció elképzelhető.

Az eltérő szemléletre tudományos akadémiáknak korábbi vezetőjé-
nek – Arany Jánosnak – esete jellemző. Idős korában birtokot vásárolt
Nagyarason. A tulajdonos bizonygatta: ez a birtok nagyon jól
jövödelmez, a szőlő jó erőben van, a diófák mindig bőven teremnek, a
föld meghálálja a foglalkozást. Arany János nagy nyugalommal vála-
szolta: Ő egész életében nagyon sokat dolgozott, öregkorában anya-
giakban sem szűkölködik, van félretett pénze, melynek egy részét új
birtokára szeretné fordítani.

A valóság manapság is e két állapot közt lehet. Mivel szőlővel,
kerttel, földdel gyermekkorom óta foglalkozom, vevőim rengeteg ta-
pasztalatot adtak át, ezekből szeretnék átadni az olvasóknak is. Ha
csak egy dolgot eredményesen használunk fel, akkor biztos nem fe-
lesleges. Tisztában vagyok azzal, hogy az általam most leírt ismere-
tekkel sokan rendelkeznek, ennél többet is tudnak, de vannak kezdők
is.

Ezek után praktikus tanácsokat szeretnék adni. Jelen időszak nem
a munkák főidénye – nyakunkon a tél.

Fagymenten napokon az alábbi munkák végezhetőek:

– **Vetés:** néhány növény, pl.: petrezselyem, télálló borsó.

– **Ültetés:** gyümölcsfák és szőlő. Célszerű előre elvégezni a föld-
munkákat, és csak akkor vegyük meg a csemetéket, ha aznap el tud-
juk ültetni.

– **Talajmunkák:** amit el tudunk végezni, célszerű ősszel megcsi-
nálni, mivel a természet a váltakozó időjárás miatt porhanyosítja a
talajt.

– **A növényzet letakarítása:** célszerű a szerves szárrészeket beásni
vagy komposztálni, kivéve a diófa lombját, melyet el kell égetni.

– **Tápanyagpótlás:** a szerves anyag pótlása – közte a trágyázás –
tipikusan téli munka. A nitrogén bevitelére általános szabály: 1/3
rész ősszel, télen, 2/3 részt tavasszal, a legerősebb növekedés idején
kell elvégezni.

A növények kálium és foszfor igényét célszerű télen kielégíteni.

– **Vadvédelem:** fáinkat – a dió kivételével – célszerű védeni a va-
dak, főleg a nyulak ellen.

Sokféle lehetőség van, de a legjobb és legolcsóbb az újságpapír
(lehetőleg színes) 2–3 rétegben, három helyen átkötte.

Van egy fontos téli teendő: felkészülés a következő évre. Ide tarto-
zik a tervezés, a szakirodalom beszerzése és forgatása, mely legalább
akkora örömet szerezhet a hosszú téli estéken, mint nyáron a szabad-
téri munka.

Amennyiben lehetőségem lesz, egyik téli számban a növényvédő-
szerekkel kapcsolatos ismeretekről szeretnék beszámolni.

Nagy Csaba

Felsőörsi életképek

7. rész

– Adjon isten jó napot – köszönti ifjú István idősebb társát, István bácsit.

– Neked is, fiam – válaszol idős István.

– Ma beszéljük meg azt a sok-sok információt, amelyet falunk idős, nyugdíjas lakóinak életformáiról, egészségügyi helyzetéről gyűjtöttünk össze – mondja István bácsi.

– Helyes, egyetértek.

– Korábban már beszélgettünk arról, hogy az önkormányzati törvény az egészségügyi és szociális ellátásról szóló gondoskodást valamennyi önkormányzat számára kötelező feladatként határozza meg. Azt is megbeszéljük, hogy e törvény alapján elbeszélgettünk az érintett emberek egy részével, melynek tapasztalatait most közreadjuk.

– Így igaz.

– Akkor vágjunk a közepébe – lelkesedik az öreg.

– A téma kiválasztásában az az erkölcsi felismerés tükröződik, hogy az idős korú lakosok száma falunkban is évről-évre nő, s a jelenlegi, de a következő évek olyan témája ez amelyre területileg is fel kell készülnünk.

– Falunkban 1980-ban 972 fő lakos közül 100 fő volt nyugdíjas. Jelenleg 1036 lakos közül 250-en vagyunk nyugdíjasok. Az időskorúak csoportja nem egységes, sok a beteg, az egyedül élő ember. Magas az egy fő nyugdíjas, illetve az egykereső - több eltartott típusú háztartás.

A nyugdíjasok összefogását a Vöröskereszt helyi szervezete által működtetett nyugdíjas klub végzi, jelentős önkormányzati támogatással. Ritkán ugyan, talán évente egyszer a volt munkahelyi szakszervezet nyugdíjas találkozón látja vendégül a vállalatok volt dolgozóit.

A téma jobb megismerése érdekében részt vettem a nyugdíjasklubbi foglalkozásokon. Az eredmény meglepő volt. Csak ültem és ámulva hallgattam.

Hallgattam azt a sok-sok őszinte, szívből jövő szót, amit falunk néhány nyugdíjasa ejtett. Életek, sorsok, múltból táplálkozó mosolyok, tréfák, történetek villantak fel. A meglepő az volt, hogy e beszélgetés szinte baráti, vidám hangulatú volt, nyomát sem láttam a „beletörődésnek”, a várt panaszárdatnak.

Öröm volt hallgatni Tisler Gyuláné alapszervezeti titkár energikus beszédét, amikor arról szólt, hogy milyen nagy-nagy szeretettel és gondnal foglalkoznak a beteg, egyedül élő emberek gondjaival, problémájuk megoldásával – gondol vissza a beszélgetésre e sorok írója.

– Persze nem hallgatták el gondjaikat sem.

Mindenki látja és érzi is, hogy hazánk egészségügyi és társadalombiztosítási reformjának nevezett akármilyen hatalmi pozíciók újraelosztásával kezdődött – mondta többben, szinte egyszerre. 1992-ben a családorvosi szolgálat alapjait rakták le. 1993-ban a szakorvosi hálózat és fekvőbeteg rendelők intézetek működését „reformálták” meg.

Egy körzeti orvos azzal le is vette rendelője faláról azt a hirdetőt, amely a hálapénz elfogadását tiltotta, s kiírta „Ingyen csak a természet gyógyít”.

Nemrég Budapesten tanácskoztak az európai országok egészségügyi miniszterei, s arról vitáztak, hogy miként lehetne jobban gondoskodni, az idős állampolgárok szociális helyzetéről. Na vajon hogyan?

Erre a kérdésre nem adott választ senki. Az ellenzéki pártok méltó életet ígértek megválasztásuk esetére, a népjóléti miniszter személyre szabott ellátási formát ígér, a miniszterelnök időügyi tanáccsal oldaná meg a nehéz anyagi helyzetünket. De hát hihetünk-e még az ilyen ígéretekben – kérdezték a jelenlévők közül többen is. Ma nincs olyan politikai erő – válaszoltam, amely nyíltan ki merné mondani, hogy az egészségügyi reform nem más, mint az állampolgárok életének és egészségéhez való jogának differenciált leértékelése.

Erről hallunk naponta vitákat, miközben mindannyian saját bőrünkön érezzük ennek káros következményeit.

Orkánra erősödhet a szélvihar első fuvallatai lengedeznek abban a kirobbanó vitában, amely az egészségügyi helyzet mai állapotát elindította. Pénzért vásárolható egyégyes kórházi külön szobákról, számításokkal mérlegelhető műtétekről esett szó. Mára megszünt az állampolgári jognak járó betegellátás, helyébe lépett a biztosítási alapon álló szolgáltatás – vagy valami más.

Érthetetlen, hogy miként lehetne fizető vendégeket toborozni, anélkül, hogy a fizetni nem tudók ennek kárát ne látnák. Csak remélni tudjuk, hogy nem a szegényházak és a tébolydák világát akarják visszahozni.

Sejtélem utalások, félreérthető megfogalmazások lengték körül a témát. Mi pedig gyorsabb gyógyulást, kevesebb kényszerítést, öregkorunkra több odaadó ápolást kívánunk kapni a munkásaink alatt tőlünk levont járulékaik után. Senki nem várhatja el, hogy azért fizessünk betegen, amiért egészséges állapotunkban már kiegyenlítettük a számlát.

Felelősségünk próbálja, hogy mennyire figyelünk nyugdíjasaink mindennapos gondjaira. Nemcsak azért, mert közérzetünk szélesebb körben sugároz, hanem azért is, mert életünknek bizonyos fokig példaértéke van a mai huszon és harmincévesek nemzedéke előtt, akik koros honfitársaikban már egy kicsit saját távlataikat is látják.

Özv. Borbély Gyuláné szóvá tette, hogy tegyük egyértelművé: a nyugdíj nem alamizsna, nem adomány, hanem a tisztességes munkásévek, évtizedek során befizetett nyugdíj-járulék megérdemelt visszajuttatása.

Sok-sok összetevője lehet annak, hogy az idős betegek otthoni ápolása és gondozása társadalmi gondná nőtte ki magát – mondotta Tisler Anikó gazdasági vezető, majd így folytatta: Úgy gondolom, hogy elsősorban a család megváltozott szerepkörében kell keresni a magyarázatot. A több generációs családok felbomlása óhatatlanul hozzájárult a hagyományos emberi kapcsolatok lazulásához. Más lett a mérték, az érték és a hajtóerő. Ma nincs megnyugtató választási lehetősége annak, akinek gondoskodnia kell krónikusan beteg, vagy szellemileg sérült hozzátartozó-

járól. Jó lenne anyagilag is támogatni azt a kezdeményezést, amely a térítéses betegápolást segíti.

Vigh Józsefné arra hívta fel a figyelmet, hogy bármilyen családgondozó szervezet is alakul, nem szabad, hogy elvágja a családnak az öregekhez fűződő köteléket, sőt ha megszakadt, helyre kell állítani azokat.

Nagy Istvánné úgy vélekedett, hogy falunkban kevesebb a szoros, a személyes kapcsolat és a kötődés. Kevesebb a hivatalos találkozás, az aktivitás lehetősége. Ennek javításán lehet és kell is gondolkoznunk. Az önkormányzat törekvéseit nehezíti az a körülmény, hogy a községünkben lakó időskorú emberek többségénél figyelembe kell venni az időskorral bekövetkezett számos változást. E réget két vagy több társadalmi korszak emlékeit őrzi. Sokan elfáradva maguk is segítségére szorulnak. Az időskorú emberek közül többen nem attól félnek, hogy ezentúl másképpen kell élniük, hanem az ismeretlenről, a passzív öregedéstől. Ez az egyik legkevesebb próbája életünknek.

Az idő, amelyből merítünk, az a mi árnyos nemzeti és összemberi tőkénk. Végig kellene gondolnunk, mibe fektetjük. Új világról álmodunk, de már mindenki egyedül és csendben. Az igaz szó megmarad. Az ember haladó. Élete egy, és megismételhetetlen. Bár a történelem sosem ügyelt a személyes sorsokra. Különösen akkor nem, amikor úgy tudtuk: „Legfőbb érték az ember”. És ma? Ma mi a legfőbb érték? Miben reménykedhetünk? Talán abban, hogy kezd divatba jönni a barátság. Egy-két ember összefog, és megpróbál egymáson segíteni. Szerény, de értékes összefogások, segítségük szülnék új barátságot és új reményeket. Ők a leggazdagabb emberek, mert hűek önmagukhoz és hűek álmaikhoz.

– No, mára elég ennyi – zárja gondolatait István bácsi.

Lejegyezte: Misi bácsi

Iskolai szavalóverseny

1997. november 24-én szavalóversenyt tartottunk az iskolánkban, melynek már több éve hagyománya van. Sok vendég volt kíváncsi a kisiskolások szereplésére, akik az „osztályselejtezőkön” túljutva lelkiismeretesen készültek a versmondásra. A sok gyakorlás során egymás verseit is megtanulták, ezzel is bővítve tudásukat. Nagy izgalommal szavaltak és a zsűrinek nehéz dolga volt a döntésben.

Végül is az 1–2. osztályosok között az alábbi helyezések születtek: I. *Pej Sándor*, II. *Hajas Bálint*, III. *Pingiczser Roland*. A 3–4. osztályosoknál: I. *Horváth Laura*, II. *Angyal Veronika*, III. *Sztána Tamás* lett.

Különdíjat *Hajdú Szilárd* és *Méri Melinda* kaptak.

Örültek a gyerekek a szép mesekönyveknek, okleveleknek, édességeknek.

Egy képviselőtestületi ülés margójára (avagy ahogyan én láttam)

Egy képviselő-testületi ülés általában nem rendkívüli esemény falunk életében. Mégis úgy gondolom, hogy az ez évi november 27-re meghirdetett testületi ülés nem egy a többi közül. Megkülönböztetett jelentősége volt, vagy lehetett minden választó polgár számára is.

A testületi ülés napirendjének szövegéből azt lehetett kiolvasni, hogy fontos dolgokról lesz szó, pénzről, méghozzá viszonylag sok pénzről. A költségvetés háromnegyed éves teljesítéséről és a következő év pénzügyi jellegű elképzelésekről vitatkozott a testület. A testületi ülésről hiányzott két képviselő: Varga Lászlóné és Orbán János. Távolmaradásuk okát a polgármester asszony indokolta. Mindkét képviselő írásban beadott lemondását ismertette, sőt Vargáné lemondásának indokait – kérésére – felolvasta. A jelenlévő képviselőket a hír látszólag nem lepte meg, valószínűleg már tudtak róla. Meglepte viszont a hallgatóságot (lehattunk vagy nyolcan), de engem különösen. Ilyen előzmények után kezdődött meg az érdemi tárgyalás. Itt aztán röpködtek a tízezrek, a százazrek, a milliók, az indokolt átcsoportosítások, lefargások, megtakarítások, sőt néhány esetben a túlköltségek. Csak kapkodtam levegő után, mert végeredményben egy szót sem értettem igazán. Voltak szófoszlányok, amelyek eljutottak a tudatomig, de megérteni, főleg összefüggésükben nem tudtam. Persze ez biztosan az én hibám, mert minek megyek olyan helyre, ahol nem értem a nyelvet, a szót. Volt is bennem felháborodás, aminek így vagy úgy hangod is adtam, de ezzel sokkal több információhoz jutottam.

Visszagondolva az utóbbi időkre hányszor, de hányszor elmondtam már, sőt le is írtam, hogy az ülések elnökétől azt várnánk, hogy a téma „felvezetését” úgy tegye meg, hogy azok is értsék, sőt megértsék miről van szó, akik előtt nem fekszik több tucat lapból álló előterjesztés. Ennek hiányából bábeli zűrzavar keletkezhet még a képviselők között is. Nem az elveket vitatom, azokat értem és általában egyet is értek azokkal. A kritika az előterjesztés módszere ellen van. Mert „aki ismeri a költségvetés adatait az nem beszél, aki nem tud semmit, az rengeteget fecseg”. Más szóval: meglehet, hogy a fél igazságok tudója lesz a „véleménygazda”, a közvélemény alakítója.

A pontos és tiszta tájékoztatás növeli a testület tekintélyét, rangját. Elősegíti a lakos-

ság mozgósítását, a közéleti munka konkrét vállalását. Mi, akik eljárnak rendszeresen a képviselő-testületi ülésekre, ezzel bizonyítjuk, hogy falunk közéletének alakítói, a változások hirdetői, a testületi munka segítői vagyunk (vagy azzá szeretnénk válni).

Ha azt akarjuk, hogy a falunk lakossága jobban bekapcsolódjon a képviselő-testület munkájába, akkor őszintébb eszmecserekre, taktikai és más megfontolástól mentes tájékoztatásra van szükség, éppen a nézetkülönbségek feltérására, a valóságos szemlélet, a cselekvő egység megteremtése érdekében. Jobban kell túrnunk a tájékoztatatlanságból eredő kételyeket, de fel kell lépni a hibás, esetenként a szándékos, torzító szemlélettel szemben. A tekintélyt nem a cím vagy a rang adja, hanem a gondolatok és a tettek minősége.

Gyakran halljuk mostanában, hogy érdemes e eljárni a testületi ülésekre, vagy más rendezvényekre, s ott véleményt mondani, vagy állást foglalni bizonyos kérdésekben. Ez mögött valójában határozott állásfoglalás húzódik meg, melynek lényege, hogy a dolgok alakulása úgy sem a „kisembereken” múlik. Ezek a nézetek nem ritkán tapasztalatot is tükröznek, olyan keserű történeteket, amelyeknek átélői, esetleg szenvedő alanyai az így kérdezők voltak. Az őszinte válaszok nemcsak a hivatal iránti előítéleteket irhatja ki, hanem arra is alkalmas, hogy a kárhözott közönbőség-nagyképűség lába alól is kihozza a talajt.

Tudjuk, hogy a teljesítmény egyes emberek munkájának összességétől függ. De az is igaz, hogy ma is sok jószándék és szorgalom, alkotó erő és lelemény, teremtő merészség és igazságérzet pazarolódik el, mert távolról sem minden intézményes keret, irányító gyakorlat, viszony és légkör kedvez a teljesítménynek. Gonosz demagógia lenne mindenért az arcátlan, az ismeretlen alanyt vádolni. A megnövekedett feszültségek, kiéleződött ellentmondások jelzik a továbbhaladáshoz vezető út megkeresésének szükségességét. Figyeljünk az okos útkeresőkre, s az útkeresők figyeljenek mindenkire, aki nyomukban vagy előttük halad.

A leszűrhető tanulság: amire a képviselő-testület törekszik, az csak a falu lakosságának vitázó egyetértéséből, közös cselekvéséből születhet meg.

Panyor Mihály

Mikulásünnepség

Ft	13.782 eFt	10.997 eFt	79.8
Ft	7.528 eFt	1.033 eFt	13.7
Ft	17.461 eFt	14.855 eFt	85.0
Ft	0 eFt	-1.064 eFt	-
Ft	5.956 eFt	0 eFt	-
Ft	0 eFt	6.290 eFt	-
Ft	48.814 eFt	35.640 eFt	73.0

A jó hangulat folytatódott szombaton, a Faluházban megrendezett Mikulás bálon is.

Felsőörs község önkormányzat 1998. január 1-től hatályos helyi adórendeleti változásai

1997. november 27-én többek közt adórendeleteket módosított Felsőörs képviselő-testülete. A lényegesebb változtatásokról az alábbiakban tájékoztatom a falu lakóit, illetve Felsőörs illetékességi területén ingatlannal rendelkezőket, vagy vállalkozói tevékenységet folytatókat:

ÉPÍTMÉNYADÓ mértéke 1998. január 1-től lakás és garázs esetében 100 Ft/m². Egyéb, nem lakás céljára szolgáló épület esetében az adót 300 Ft/m² összegben kell megállapítani. Amennyiben vezetékes ivóvízhálózathoz nem csatlakozik, az adó mértéke lakás esetében 75 Ft/m², egyéb, nem lakás céljára szolgáló épület esetében 200 Ft/m². Új mentesség az építményadórendeletben 50 m² az adómentes a legalább 10 éve helyben lakó, közvetlen hozzátartozó elhalálása miatt magára maradt nyugdíjas/rokkantnyugdíjas lakásából.

TELEKADÓ mértéke változatlan.

IDEGENFORGALMI ADÓ mértéke 1998. január 1-től Felsőörs község illetékességi területén 70 Ft/vendégéjszaka/fő. Jelentős változás: az első vendégéjszaka mentességének megszűnése.

IPARÚZÉSI ADÓ mértéke 1998. január 1-től az éves nettó ábevétel 9 %-e. Bevallási és befizetési határidő változatlanul az adóévet követő május 31. (az 1997. évi iparüzési adót még e szerint kell befizetni). 1998. január 1-től hatályos iparüzési adórendelet az adóévre kötelező adóelőleg fizetését írja elő két részletben, melynek befizetési határideje március 15., illetve szeptember 15. Csak a piaci, kisvállalkozási értékesítés az adómentes a továbbiakban. Egyéb mentességet az iparüzési adórendelet nem tartalmaz. Tartalmazza továbbra is az 50 %-os kedvezményt az iparüzési tevékenység megkezdését követő év december 31-ig.

Az építmény-, telek- és iparüzési adórendelet 1998. január 1-től nem tartalmazza a kommunális beruházások miatti mentességet. Ezen időpontig kiadott kedvezmények azok lejártáig érvényben maradnak.

GÉPJÁRMŰADÓ mértéke Felsőörs községben változatlanul a minimális 400 Ft/kg.

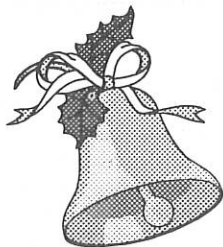
Felhívom a Tisztelt Adózók figyelmét a többször módosított „az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény 15. § (1) bekezdésére, mely szerint Az adózónak az adókötelezettségét érintő változást.... annak bekövetkezésétől számított 15 napon belül az előírt nyomtatványon az adóhatóságnak be kell jelentenie”.

Kérem, tájékozzódjanak adókötelezettségükéről. Ezzel elkerülhető a sajnálatos kamatok, késedelmi pótlékok.

Megragadva az alkalmat ezúton köszönöm meg valamennyi adófizető közreműködését, mely jelentős anyagi segítséget a falu boldogulásáért folytatott munkában.

Kívánok valamennyiüknek Kellemes Karácsonyt, jó egészséget, valamint örömeiben gazdag boldog új évet!

Tisztelettel:
Orbán Jánosné
adóügyi előadó

Megtiszteltetésnek vettem azt a névreszülő meghívást, amelyet falunk iskolájának tantestülete és kisdíákjai küldtek címemre. E meghívás egy kulturális eseményre, szavaló (versmondó) versenyre szólt.

A kultúra, s benne a versmondás az az út, talán az egyetlen, amelyen lélekkel, jó szándékkal közeledhetünk egymáshoz, mert nem a rivalizálást, nem a különbséget gerjeszti, hanem az azonos pontokat, értékeket keresi.

A versmondás nehéz „tudomány”, mégis a kisdíákok többsége példásan oldotta meg feladatát, eleget téve a versmondás törvényeinek, a szöveghűségnek és az előadási módnak.

Nagyszerűen megrendezett és pergő módon lebonyolított vetélkedőn jól szerepeltek a versenyzők. Különösen kitűntek a helyezettek, de minden résztvevő szép eredményt ért el.

Aki részt vett a versenyen, sokáig nem felejtí el azt a szép és lelkesedő akaratot, amelyet a versenyzők mutattak.

Dícséret és elismerés illeti a felkészítő tanárokat, de méginkább a lelkes, győzni akaró kis csapatot.

Köszönet érte.

Panyor Mihály

Nagy sikerű Mikulás-bált rendezett a szülői munkaközösség és a polgármesteri hivatal. A mintegy 130 csomagot örömmel vették át a gyermekek a Télialpótól.

Gyermekek és felnőttek jól szórakoztak ezen a szombat délutánon.

Köszönjük a szervezők lelkes és lelkiismeretes munkáját!

A Vöröskereszt helyi szervezete vezetőségének szervezésében egy budapesti vállalat és az Udvarház Étterem tulajdonosának rendezésében árube mutatón vettünk részt a napokban, mintegy hatvanan.

Az árube mutató az Udvarház Étterem helyiségeiben volt megrendezve. A bemutatott készletekben gyapjú ágyneműk, különböző gyapjú takarók, törölkendők és derékmelegítő övek voltak. Különösen az egy darabos anyagok kaptak több figyelmet és nagyobb érdeklődést.

Kedves szívfoltja volt az összejövételnek, amikor az étterem tulajdonosa ismertette az étterem „történetét”, s a jövő évre tervezett programjuk egy részét. (Erről később bővebben lehet szót ejteni.)

Befejezésül a rendezők közös vacsorán látták vendégül a résztvevőket, ami kivívta a vendégek legnagyobb elismerését.

Valamennyi nyugdíjas nevében köszönöm azt az anyagi támogatást, amit a rendezők és a szervezők részünkre biztosítottak.

Panyor Mihály

Minden kedves Olvasónknak szeretetben,
családi békességben, egymás emberi
értékeinek megbecsülésében teljes
karácsonyi és a mostaninál boldagabb
új esztendőt kíván:
a szerkesztőség!!!

A Felsőörsi Hírmondó hirdetési díjtáblázata!

	Ár:	20% kedvezménnyel csökkentett ár
1. Egészoldalas hirdetés vagy reklám	10.000 Ft	8.000 Ft
2. Féloldalas hirdetés vagy reklám	5.000 Ft	4.000 Ft
3. 4/150 (20 cm széles és 15 cm hosszú)	6.000 Ft	4.800 Ft
4. 3/150 (15 cm széles és 15 cm hosszú)	4.500 Ft	3.600 Ft
5. 2/150 (10 cm széles és 15 cm hosszú)	3.000 Ft	2.400 Ft
6. 1/150 (5 cm széles és 15 cm hosszú)	1.000 Ft	800 Ft

A közölt ár összege magában foglalja az ÁFÁ-t.
Amennyiben három vagy több példányszámra szól,
20% kedvezmény jár.

A hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.

Ha a hirdetés árát csak akkor kell a postán egy összegben befizetni.
M
v
a Felsőörsi Hírmondó írandó.
va hivatalban célszerű leadni,
de vagy számlát kapni.
al
de **477-141**

R
H
S;
K
M
C
v lapja. Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Nyomás: Simon és Tsa. Bt. Nyomda
ndozásában és támogatásával